

Föreningen Kvinnor för mission anordnade under 2 veckor i juli/augusti 2011 en resa till Zimbabwe för 12 kvinnor från Göteborgs- och Uppsala/Stockholmsområdet. Projektet heter Kvinnor möter/stöder kvinnor. Resan utgjorde steg 1 i ett långsiktigt vänskapsbygge med kvinnor i den Lutherska kyrkan i Zimbabwe, ELCZ. Steg två är ett returbesök till Sverige. Vi ska försöka få ihop pengar så att en grupp kvinnor kan komma till Sverige, förhoppningsvis redan till förmötet på Världens fest i Malmö 2012.

Vi anlände i slutet av juli till Bulawayo, Zimbabwes andra stad. På flygplatsen tog det lång tid att komma igenom visumhantering och tull. Tjänstemännen var noggranna eller långsamma beroende på hur man vill se det. En väska som innehöll sjukvårdsmaterial till Harare fick jag betala tull för, trots att den bara innehöll gåvor. Biskop Stephen M Dube, hans hustru samt en grupp kvinnor och män mötte oss med stor glädje, trots att de hade fått vänta länge. Vi hade mycket packning med oss. Till stora delar var det medhavda gåvor. Transport var ordnad till vårt boende på Northend lodge. Vi hade bokat Bed and breakfast. Frukostarna var rikliga och goda. Flingor med varm mjölk. Ägg, korv, bacon och vita bönor. Vitt bröd och marmelad. Apelsinsaft, kaffe och te. Där fanns oftast/ibland varmt vatten i duschen. Det var i slutet av deras vinter och kylan överraskade oss. Det var mellan 2-5 grader de första nätterna! Det var oväntat att vi skulle frysa så! Naturen var död, gräset brunt och trädens grenar kala sånär som på några bruna blad som hängde kvar utan liv. Kombinationen kallt och torrt kändes som ett märkligt klimat.

Bulawayo är en stad som borde besökas när jakarandan blommar i syrenlila. Alla vägarna är breda boulevarder som kantas på båda sidor av stora träd. Vi kunde bara ana hur vackert det kommer att vara om några månader, när hela staden är purpurfärgad. I Bulawayo höll vi till i kyrkans ungdomscenter, Njube. Där åt vi goda luncher och hade våra samlingar med Washandirikvinnorna. Washandiri är den lutherska kyrkans kvinnors lekmannarörelse. De klär sig i en uniform som har en starkt symbolisk betydelse. För att kvalificera sig att bli öblousedö måste de uppfylla vissa kriterier. De måste ha varit engagerade en viss tid i kyrkans liv och de måste ha viss bibelkunskap. Som material att samtala kring använde vi Frälsarkransen. Vi ville gärna dela tro och livserfarenheter med kvinnorna och tänkte att det inte skulle vara så lätt att ha traditionella bibelstudier tillsammans. Frälsarkransen fungerade utmärkt och gav oss många ingångar till meningsfulla samtal. Frälsarkransen fick oerhört god respons och de ville gärna fortsätta att använda den i sina samlingar. Vi gjorde besök hemma hos två av kyrkans kvinnor. De var båda företagare och vi fick se deras affärsverksamhet. Båda drev upp hundratals kycklingar, som de köpte dagsgamla och sålde sex veckor senare. Den ena kvinnan bakade dessutom kakor och bröllopstårter på beställning. Det var roligt att se hur kvinnorna fick en bra inkomst på detta effektiva sätt. Kyckling serverades ofta under vårt besök och har blivit en produkt som fler och fler har råd att äta i Zimbabwe.

På söndagen delades vi upp i grupper för att fira gudstjänst i kyrkans olika församlingar. Upplevelserna var mycket olika. Några besökte en nybildad församling i en kyrka som ännu inte var färdigbyggd. Väggarna var bara meterhöga och det tillfälliga taket bestod av fladdrande presenningar. Bänkarna förvarades hos församlingsborna under veckorna och bars till kyrkan när det var söndag. Somliga firade en traditionell, luthersk söndagsmessa och andra var med om karismatiska utomhusmöten med vittnesbörd ledda av lekmän. Eftersom det var tacksägelsedag avslutades gudstjänsterna med auktion på de flesta håll. Det var en mycket kall söndag och vi har sällan frusit så mycket som då!

Prästen Michael Dube drev som bisyssla en transportfirma (Mgonbeni Tours) bestående av en buss med plats för 14 passagerare och en liten lastbil med flak. Bussen blev vår mötesplats under många timmar på vägarna. Vi fick med nöd och näppe plats, men inte så mycket av vår packning, så vi var tacksamma att biskop Dube följde med oss på alla våra resor i sin bil. Hans bilflak rymde resterande packning. Vår chaufför Niko blev vi mycket förtjusta i. Han passade tiden bra och körde säkert. Vi kan verkligen rekommendera Mgonbeni Tours.

Bilparken i Bulawayo var förvånansvärt ny. Det var lätt att åka taxi. Vi anlidade alltid samma tre taxiförare med fräscha bilar när vi skulle ut på kvällen om Niko var ledig. Det kostade 5 dollar per bil, enkel resa, från Northend till centrum. Trafiken var inte så stor på landsbygden, ibland var vi

nästan ensamma på vägen (Befolkningen i Zimbabwe är inte stor ó endast 14 miljoner jämfört med Tanzanias 40 och Etiopiens 80 miljoner). Vi stoppades regelbundet av trafikpolis, som kollade att bussen hade fungerande ljus, att alla chaufförens papper var i ordning och letade nog fel för att kunna ta en straffavgift utan att lämna kvitto. Polisen anses vara lågavlönad och därför lättkorrumperad. På vägen till Victoria Falls stoppades vi 6 gånger men fick passera utan större problem. Det var alltid lite nervöst att inte veta om vi skulle stoppas eller få åka vidare.

När det gäller ekonomin, så har införandet av den amerikanska dollarn 2008 stabiliserat läget i landet. Värdet på den sista sedeln som var på väg att tryckas var en Octillion, och den bestod av 25 nollor! Vi hörde om hur svårt det hade varit att handla under den värsta inflationen när priserna steg under dagen. En limpa kostade mer på kvällen än på morgonen. Man berättade att det inte fanns några fastställda priser på varor. En kvinna berättade att hon just hade betalat och fått kvitto på en bok när hon bestämde sig för att köpa en till. Hon fick inte köpa boken till samma pris trots att hon hade ett kvitto i handen från köpet en minut tidigare!

US-dollarn gör affärer mer förutsägbara och det är lättare att planera sin budget, men det är dyrare att driva firman nu, berättade en vit företagare i Victoria Falls. Paret har sina söner på internatskola i Sydafrika. Skolavgifterna är fruktansvärt höga, men de anser inte att det finns några andra bra alternativ. Den 10-åriga dottern går fortfarande i skola i Vic Falls, men ska snart börja på internatskola hon också.

Victoriafallen! Det var precis så fantastiskt som det låter att komma dit och se vattenmassorna forsa ner oavbrutet. Skvättvatten steg som rök och kunde ses på långt håll. Vi hade regnjackor på oss för att inte bli dyblöta ó och ändå var det mitt i torrsäsongen! I staden som heter Victoria Falls, vandrar det runt elefanter på gatorna. Vi såg dem aldrig i stan, men vi såg flera raserade murar, där de tagit sig in i trädgårdar för att äta frukt eller dricka ur en swimmingpool. Irriterande att behöva laga murar hela tiden! En mur var trasig på fyra ställen, där en elefant har valt nya vägar in och ut ur en trädgård.

I Victoria Falls träffade vi också kvinnor i ELCZ. Samlingen var hemma hos en kvinna, som öppnade sin lägenhet för oss. Vi var minst 20 personer där som pratade med varandra utifrån Frälsarkransens pärlor.

Den sista delen av resan tillbringade vi på Manama, som är en missionsstation från 30-talet. Prästerna vi träffade talade varmt om sin moderkyrka, Church of Sweden. öAllt vi har lärt oss har vi fått från Er! Ni kan inte ana vad missionärerna har gjort för vår bygd! ö På Manama finns en High School, en bibelskola, ett slitet sjukhus med två läkare (en är på väg därifrån!) och Thusanang, en verksamhet som arbetar med att förebygga och minimera skadeeffekten av HIV/Aids, både socialt och ekonomiskt. Man utbildar lekmän att vårda sjuka i hemmen (Home Based Care), vilket avlastar sjukhusen och minskar patienternas isolering. Nu har de 239 volontärer! Man hjälper även de barnledda familjerna genom att stå för skolavgifter mm. Man informerar om hur sjukdomen sprids och kan bekämpas. Ett viktigt arbete, som är helt beroende av svenska bidragsgivare.

På sjukhuset såg vi Sten Bergmans skorpionsamling och Nisse Bergmans Kangaroo Mother Careplanscher.

90 % av patienterna har HIV-relaterade åkommor som de söker vård för, t.ex. diarré och lunginflammation . HIV är den vanligaste sjukdomen och det gäller även patienterna på barnavdelningen. Även tuberkulos är mycket vanligt förekommande. Dr. Chokuda, som visade oss runt berättade att det de saknade var: 1) personal, 2) laboratorieutrustning, bl. a CD4 count, och 3) ett fordon som kan fungera som ambulans.

Vi kom till Manama när ELCZ i västra distriktet hade sin Revival (förnyelsekonferens). Ca 700 deltagare kom från Victoria Falls i norr till Beitbridge i söder. Vilken sång och dans! Flera av kvinnorna hade vi redan träffat i Victoria Falls och i Bulawayo. Så det var roligt att träffa bekanta ansikten! Huvudtalaren Rev Sikhalo Cele talade om Peace and reconciliation. Det var mycket intressant och viktigt. Han var kritisk mot både kyrkans och politikens maktmissbruk. Han använde bilder från ett sammanhang och sa att det gällde det andra. På det sättet kunde han tala om en företeelse i en politisk kontext, få alla att tycka att det var hemskt och sedan säga att det samma gäller för kyrkan ó och tvärtom! Smart och effektivt. Men grundbudskapet var att fred och

försoning måste börja inom var och en av oss. I detta område har människor varit med om mycket våld och politiska svårigheter, som de bär med sig. Om man vårdar sina relationer kan man lättare lösa konflikter.

Vi bodde bekvämt i rena gästhus med rinnande vatten och myggnät över sängarna. Maten serverades på bibelskolan, där LM Dube (f.d. biskop och bror till den nuvarande biskopen) var värd. Hans hustru var ansvarig för köket som serverade mycket fin mat. Agneta Juriso tog god hand om oss och visade oss runt. Hon berättade att de hade tillgång till internet, men att abonnemanget utnyttjas bäst om man surfar på nätterna. Då räcker tiden de betalar för dubbelt så länge. Vi såg vattenreningsverket och gladdes åt att det fungerade så bra. Gudstjänsten vi firade på söndagen i Manama kyrka var mycket fin. Liksom vid alla våra tidigare gudstjänstbesök hälsade vi från systerkyrkan i Sverige, från våra egna församlingar, från gamla missionärer och överlämnade två stearinljus till altaret.

På vägen tillbaka till Bulawayo såg vi de vackra stenformationerna, så kallade balancing stones. Vi såg mama Ingrid - en stor naturligt formad stensulptur, som många Zimbabwemissionärer har pratat om. Vi såg de pampiga och till synes felproportionerade baobabträden, vars grenar inte motsvarar stammens storlek.

Måndagen före vår avresa var en ledig dag då man firade Heroes day, till minne av alla soldater som gett sitt liv för landets befrielse. President Mugabe satt i militär högtidsuniform och talade till sitt folk. Samma Tv-sändningar rullade om och om igen hela dagen. Politiskt sett var läget outtalat oroligt. Ingen pratade om det, men det låg i luften. När Rev. Cele pratade om fred och försoning gick det ett sus genom publiken, för han var så rättfram och sade rätt ut att han visste att det fanns rapportörer där. Man vågar inte stå och prata i grupp på gatorna i Bulawayo eftersom det kan missuppfattas som uppvigling. Vid ett tillfälle sa jag till en kvinna att jag hade lärt mig några ord: Sanibonani, linjani och amandla. Hon blev förskräckt när hon hörde mig säga amandla, som betyder makt. Det är inte ett ord som man bör använda, sa hon.

Vid vårt sista möte på Njube i Bulawayo uttryckte vi vår tacksamhet för dessa veckor i Zimbabwe. Vi hade blivit så väl bemötta och generöst omhändertagna. Biskop SM Dube sa: "You have started a new kind of ministry, and I think that it is super!" Stiftets centralkommitté består av 12 kvinnor som nu hoppas att få komma till Sverige nästa år. Tidigare har resorna till Sverige alltid varit förbehållna kyrkans män med makt eller inflytande, biskopar och präster. Nu är det dags att välkomna kvinnliga lekmän i ELCZ till Sverige.

Så följde de oss till flygplatsen, de var minst lika många som vi. Vi avslutade med bön och biskopens välsignelse. Biskopen var med oss överallt utom när vi hade våra möten med kvinnorna. Hans värdskap visade att vårt besök var välkommet och att relationer med kristna i andra länder är viktiga. Den 4 september kommer han till Uppsala då Per Eckerdal vigs till biskop (Göteborgs stift). Vill Ni vara med och samla in pengar för att kunna hälsa zimbabwiska kvinnor välkomna hit?!

Eva Nordblom, Uppsala